

Recensións

ALONSO MONTERO, Xesús (2014): *Pedro Petouto. Traballos e cavilacións dun mestre subversivo*. Vigo: Xerais, 99 pp.

O *Pedro Petouto* volve reeditarse. Temos que lembrar que no número 6 (2006: 185-189) desta mesma revista publicouse a recensión da edición de 1999 de *Pedro Petouto*, feita, tamén, por min. Non queremos reiterar o xa dito en 2003, pero si temos que informar ao lector de que se este “catecismo socialista” volve saír do prelo é porque Pedro Petouto é un personaxe singular que, con moito agarimo, o profesor Xesús Alonso Montero creou entre 1973 e 1974, anos cheos de prohibicións para os que desexaban expresarse libremente. Así o explica Alonso Montero:

Eran, aqueles, tempos de censura política, xa serodio e bastante podre o franquismo; por conseguinte, escribir, para moitos, de nós, con certa garantía de que unha páxina nosa se publicaría (se faría pública), implicaba facelo de xeito tal que o lapis do censor oficial non se alporizase. (p. 19)

O xogo, a estratexia sérvelle a Alonso Montero para librarse da censura; de aí a creación de Pedro Petouto:

Pero o «comunismo» estaba tan morbosamente vixiado que había que facer verdadeiros milagres retóricos para non alporizar o lapis patriótico dos censores do Ministerio de Información. Esa foi a razón pola que inventei un personaxe, Pedro Petouto (1840-1909), ao que lle atribuí existencia histórica. A censura e algúns lectores non o entenderon como personaxe de ficción. Deste xeito, eu, o seu biógrafo, o seu erudito historiador, puxen na súa boca palabras e textos que na miña resultarían censurables polos funcionarios do Ministerio de Información. O filomarxista, pois, era un estraño mestre decimonónico, non eu, súbdito español na era de Franco. (p. 20)

Pedro Petouto é un escolante que dedicou toda a súa vida aos outros, a impartir clases a mozos e a vellos, e como personaxe curioso non deixa de preguntarse polas cousas máis inesperadas e transmite a súa inquietude aos labregos. Alonso Montero, alter ego de Pedro Petouto, fala

do que sempre falou: da lingua, da función do intelectual na sociedade, das relacións entre o socialismo e a literatura... En fin de contas, non outra cousa fixo toda a súa vida, o que configura como un dos últimos representantes daquela raza, hoxe en extinción, dos escritores comprometidos. (p. 9)

Estas palabras de Victoria Álvarez Ruiz de Ojeda son moi ilustrativas da traxectoria do profesor Alonso Montero e do escolante Pedro Petouto, a quen podemos achegarnos grazas a esta nova edición. Os nosos parabéns por esta iniciativa, porque consideramos que libríños feitos con tanto interese non son moi habituais hoxe en día e supoñen unha bafarada de aire fresco para os que cremos, como Pedro Petouto, que na vida se poden facer cousas para avanzar colectivamente. ¡A nosa benvida ao Pedro Petouto!

Carmen MEJÍA RUIZ

ARAGUAS, Vicente (2013): *Cando fóramos nevar*. Ferrol: Sociedade de Cultura Valle-Inclán, 67 pp.

Non é a primeira vez que falo da poesía de Vicente Araguas, poeta galego que pertence ao Grupo Bilbao de Madrid. Moitas veces facemos referencia a este grupo poético os que vivimos en Madrid, porque nesta cidade hai poetas galegos que, a pesar da distancia con respecto á súa terra, precisan escribir na súa lingua e séntense galegos fóra de Galicia. Moitos deles recuperan